ساختمان تحریم‌ها چگونه ساخته شده است؟

*** از ضعف‌های ساختاری و تاریخی اقتصاد ایران، عدم رونق تولید ملی در کشور است که ریشه آن نیز در وابستگی به دلارهای نفتی است. همین امر آسیب‌پذیری اقتصاد را افزایش داده و مشکلاتی همچون بیکاری را نیز تشدید کرده است. دشمن نیز این وابستگی را شناسایی و برای کاهش درآمدهای نفتی ایران برنامه‌ریزی کرده است.**

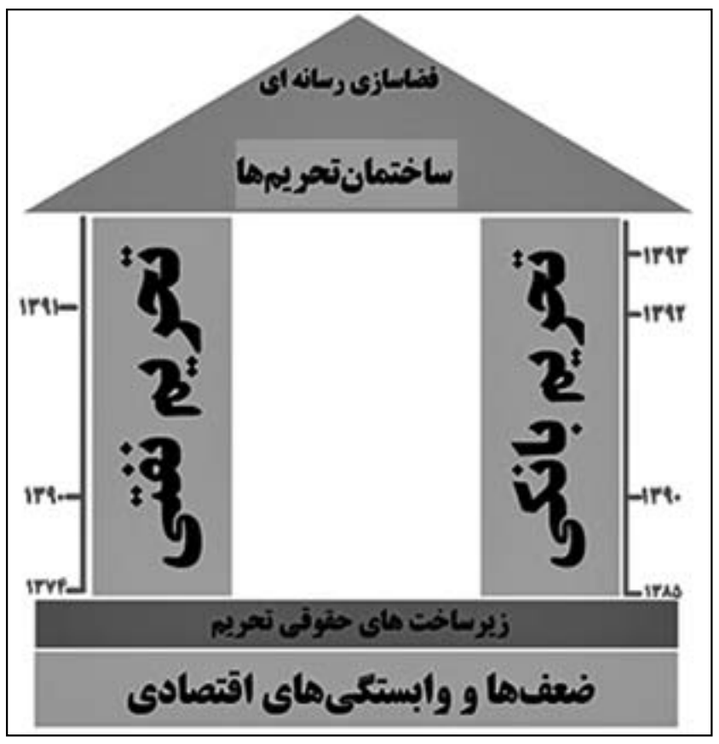

یکی از شعارهایی که در راهپیمایی ۲۲ بهمن امسال بر سر زبان‌ها و پلاکاردهای مردم رفت، شعار «نه تحریم، نه ذلت، مذاکره با عزت» بود. در این روزها مذاکرات هسته‌ای در جریان است و طرف غربی و آمریکایی با انواع ترفندها سعی در زیر پا گذاشتن تعهدات خود دارد. از طرفی آنان قصد داشتند با دو مرحله‌ای کردن مذاکرات - یعنی اول توافق بر کلیات و سپس توافق بر جزئیات- دیپلماسی هسته‌ای ایران را در چرخه‌ای از مذاکرات بی‌نتیجه گرفتار کنند که این ترفند با تدبیر مقام معظم رهبری خنثی گردید.

این جمله در چنین شرایطی پیام مهمی را متذکر می شود. ابتدا باید گفت عزت‌طلبی ملت ایران و عدم تمکین در مقابل استکبار ریشه تاریخی داشته و بخش مهمی از هویت ملی و نیز عامل دشمنی استکبار است.

مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، با اشاره به دشمنی های آمریکا با جمهوری اسلامی و ملت ایران، فرمودند: «دشمنیِ آنها با «انقلاب» و هست؛ دشمنیِ آنها با مردمی است که این انقلاب را پذیرفته‌اند و قبول کرده‌اند. این غلط است که بعضی این‌جور وانمود کنند که دشمنیِ آمریکا و رژیم مستکبر با اشخاص است. ... دشمنیِ آنها با اصل این مفهوم است، با اصل این حرکت است، با اصل این جهت‌گیریِ توأم با ایستادگی و استقلال‌طلبی و عزّت‌طلبی است و با ملّتی که اینها را پذیرفته است و دارد عمل می کند؛ دشمنی با اینها است. و این دشمنی، آن روز بوده است، امروز هم هست و ادامه دارد. ملّتی که پای این حرف ایستاد در طول این سال‌های متمادی و مشکلات آن را تحمّل کرد، برایشان مبغوض است. ... امروز هم هر حرکتی از سوی آمریکایی‌ها و هم‌پیمانانشان و همراهانشان انجام می‌گیرد، برای به زانو درآوردن ملّت ایران است؛ برای تحقیر ملّت ایران است. البتّه دچار خطایند؛ دچار اشتباه در تحلیل اند. ...»

معظم‌له در ادامه با اشاره به سخنان یکی از مقامات آمریکایی که مدعی شده بود ایرانی‌ها در قضایای هسته‌ای، با دستِ بسته پشت میز مذاکره حاضر می‌شوند، فرمودند: «این خطای محاسباتی است؛ ایرانی‌ها گیر نیفتاده‌اند، حالا شما در بیست و دوّم بهمن ان‌شاءالله خواهید دید ملّت ایران چه خواهد کرد و چه حضوری خواهد داشت؛ آن‌وقت معلوم می‌شود که آیا دست ملّت ایران بسته است؟ دست ملّت ایران بسته نیست و این را در عمل نشان داده است و بعد از این هم نشان خواهد داد؛ مسئولین هم همین‌جور؛ مسئولین کشور هم ان‌شاءالله با ابتکارات خودشان، با شجاعت خودشان نشان خواهند داد که دست ملّت ایران بسته نیست».

در واقع به بیان مقام معظم رهبری، «جهت‌گیریِ توأم با ایستادگی و استقلال‌طلبی و عزّت‌طلبی» عامل اساسی دشمنی و خصومت آمریکا با جمهوری اسلامی و ملت ایران است. توضیح این که اساسا موضوع استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی از جمله مهم‌ترین موضوعات و مفاهیم در تحلیل سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، بویژه در ارتباط با آمریکا، است.

نکته دوم این که استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران را بایستی حاصل چندین مؤلفه اساسی دانست که مهم‌ترین آنها عبارتند از:

۱- فرهنگ سیاسی ایران: عدالت‌طلبی، ظلم‌ستیزی و حق‌جویی، آرمانخواهی و آرمانگرایی، استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی از جمله عناصر فرهنگ سیاسی ایران هستند که بر نحوه سیاستگذاری و اجرای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران تأثیر می‌گذارند.

۲- موقعیت ژئوپلتیک ایران: ایران به واسطه موقعیت گذرگاهی‌اش در مرکزیت مناطق متداخلی قرار دارد، ایران بزرگترین تولیدکننده انرژی دنیا (مجموع نفت و گاز) محسوب می‌شود و همچنین در مرکز تلاقی محورهای تولید و مصرف انرژی جهان قرار دارد؛ در محور عمودی شمالی - جنوبی در مرکز دو منبع انرژی خلیج‌فارس و آسیای میانه و قفقاز قرار دارد و در محور شرقی - غربی نیز در مرکز دو منطقه مصرف کننده انرژی شرق آسیا و اروپا قرار دارد و این یعنی ایران موقعیت توزیع کنندگی ممتازی دارد. بدون شک قرار گرفتن در این شرایط حساس ژئوپلتیکی و به عبارت دقیق‌تر، بازیگری قدرتمندانه کشوری مانند ایران با این شرایط خاص در نظام بین‌الملل، مستلزم حفظ و ارتقای درجه استقلال سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی است، زیرا قرار گرفتن در چنین منطقه‌ای، با مزیت‌های فراوان، دست اندازی‌ها و طمع‌ورزی‌های بیگانگان را در پی دارد و جمهوری اسلامی برای اینکه بتواند با وجود چنین شرایطی به بازیگری قدرتمندانه بپردازد، بایستی پایه‌های استقلال خود را محکم کند تا بتواند موقعیت خود را بخوبی حفظ کند و علاوه بر این، این موقعیت خاص و غنی عامل قدرتی برای آن باشد. یعنی اینکه شرایط و موقعیت ژئوپلتیکی ایران، برخورداری از استقلال و عزت ملی را برای ایران ضروری می‌سازد.

۳- پایمال شدن عزت ایرانیان تحت حاکمیت استبداد: علی‌رغم آنکه برخورداری از موقعیت خاص ژئوپلتیکی می‌بایست عامل قدرتی برای ایران باشد اما متأسفانه در طول تاریخ معاصر ایران، به دلیل ضعف قدرت‌های حاکم در ایران، استبداد و عدم نقش داشتن مردم در سرنوشت کشور، اتفاقا این موقعیت سبب ضعف و زوال دولت‌مداری و استقلال ایران بوده است. بدین صورت که به واسطه برخورداری ایران از موقعیت خاص و حساس ژئوپلتیکی، غالبا مورد هجوم، تاخت و تاز و عرصه رقابت و نفوذ بیگانگان بوده است که همین موضوع، نقض نفس فردی و ملی و جلوگیری از تسلط بیگانگان و کفار بر مسلمانان وجود دارد. همین تأکیدات و تعهداتی که در نتیجه اعتقاد به این آرمان‌ها در افراد و جامعه ایران اسلامی ایجاد می‌شود، حفظ و ارتقای استقلال و عزت ملی را به یک آرمان و خواسته مهم برای ایرانیان تبدیل کرده است.

حاصل اینکه، موارد گفته شده یک وضعیت متناقض نما را نشان می‌دهد؛ از یک سو متأثر از فرهنگ سیاسی ایران و آموزه‌های اسلامی، استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی یک آرمان مهم برای ایرانیان تلقی می‌شود اما از سوی دیگر، واقعیت‌ها و حوادث تاریخی متعدد تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، روندی مخالف با آن ارزش‌ها و عناصر فرهنگی و دینی داشته است. بنابراین استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی از جمله آرمان‌ها و ارزش های فرهنگی و دینی ملت ایران هستند که روند تحولات تاریخ معاصر ایران متعارض و متناقض با آنها سیر کرده است. از این رو، با رونق گرفتن حوادثی که منجر به پیروزی انقلاب اسلامی ایران، انقلابی که مدعی احیای آزادی، استقلال، عزت و... برای ملت ایران بود، روز به روز بر هواداران و پیروان این انقلاب در درون ایران افزوده شد، به گونه‌ای که مردم ایران با حضور و نقش‌آفرینی در صحنه، مردمی‌ترین انقلاب دوره معاصر را رقم زدند.

به همین جهت، در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار نظام جمهوری اسلامی ایران تلاش برای احیا و ارتقای استقلال و عزت ایران نسبت به حفظ و ارتقای استقلال و عزت خود حساس و کوشا بودند و به طرق مختلف در این راستا کوشیده‌اند تا اینکه با مطرح شدن مسئله هسته‌ای ایران در سال ۱۳۸۲ و مخالفت طرف غربی با برخورداری ایران از حق استفاده صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای، برگ زرین دیگری از استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی ایرانیان به نمایش گذاشته شد.

این ایستادگی و مقاومت ستودنی و این استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی همواره در راهپیمایی میلیونی ایرانیان در روز ۲۲ بهمن خود را بازتولید می‌کند و امسال نیز در قالب شعارها و بلکه پیام‌هایی همچون«نه تحریم، نه ذلت، مذاکره با عزت» خود را به عنوان سخن مهم هویت ملی ایرانیان نشان داد.

از اینجا نتیجه بحث حاصل می‌شود و آن این که عزت‌طلبی، استقلال‌خواهی و سازش ناپذیری ذیل دین داری، مؤلفه‌های ریشه‌دار هویت ملی ایرانیان هستند که مذاکرات و دیپلماسی ایرانی را تعریف می‌کنند. این بخش‌های هویتی ملت ایران به معنای این است که تیم مذاکره کننده هسته‌ای کشورمان، دست بسته نیست و هر اندازه در مقابل زیاده‌خواهی‌های غرب بیشتر مقاومت کند، چون هویت ملی مردم ایران را پاس داشته، از پشتیبانی بیشتر مردم برخوردار است. از این رو باید بگوئیم عزت‌طلبی، استقلال‌خواهی و سازش ناپذیری دین‌مدارانه همواره بر میز مذاکرات ایران با طرف‌های غربی سنگینی می‌کند و حافظ دستاوردهای هسته‌ای دانشمندان و دیپلمات‌های ایران اسلامی است.

*** به بیان مقام معظم رهبری، «جهت‌گیریِ توأم با ایستادگی و استقلال‌طلبی و عزّت‌طلبی» عامل اساسی دشمنی و خصومت آمریکا با جمهوری اسلامی و ملت ایران است. توضیح این که اساسا موضوع استقلال‌طلبی و عزت‌طلبی از جمله مهم‌ترین موضوعات و مفاهیم در تحلیل سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، بویژه در ارتباط با آمریکا، است.**

* دلایل موفقیت تحریم‌های ایران

دیوید کوهن که از او با عنوان معمار تحریم‌های ایران و روسیه یاد می‌شود، در سخنرانی خود در جمع دانشجویان مؤسسه آموزشی وکالت با عنوان «تکامل قدرت مالی آمریکا» تصریح می‌کند که موفقیت در اعمال تحریم‌های ایران، بر چند پایه استوار بوده است. اول، شفافیت نظام مالی که اجازه رصد کردن را به دولتمردان آمریکا می‌دهد و دیگری، نفوذ و گستره استفاده از دلار در اقتصاد جهانی که اجازه تنبیه بازیگران را می‌دهد. کوهن همچنین انسجام و هماهنگی موجود در میان تصمیم‌گیران آمریکایی برای تحریم ایران را یکی دیگر از عناصر موفقیت تحریم‌های ایران می‌داند.

علی‌رغم آنکه تغییر تاکتیک آمریکا در اعمال تحریم‌ها از سوی رهبر انقلاب درک شد و ایشان سال ۱۳۸۷ و در ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه، بر «کمک به استقرار نظام پولی، بانکی و بیمه‌ای مستقل با کمک کشورهای منطقه‌ای و اسلامی و دوست با هدف کاهش وابستگی به سیستم پولی نظام سلطه» تأکید کردند، اما این سیاست به قانون و آیین‌نامه اجرایی تبدیل نشد و لذا اقدام مؤثری هم برای تحقق آن رخ نداد.

با بررسی عملکرد نهادهای درگیر در تحریم‌های بانکی، می‌توان مشاهده کرد که همان تاکتیک قدیمی «دور زدن تحریم‌ها» مورد استفاده آن‌ها قرار گرفت، هرچند این تاکتیک توانست تا حدود چهار سال بخشی از مسائل بانکی را به‌نحو برطرف کند، اما از طرف دیگر، زمینه را برای تنگ‌تر شدن حلقه‌ی تحریم‌های بانکی مهیا کرد و تمامی بانک‌های دولتی و تعدادی از بانک‌های غیردولتی نیز تحریم شدند. در نهایت، بانک مرکزی ایران نیز در زمستان سال ۱۳۹۰، تحریم شد و از آنجا بود که مشکلات جدی در زمینه‌ی نقل‌وانتقالات مالی بین‌المللی برای ایران به وجود آمد و نتوانست به منابع مالی دلاری خود در خارج از کشور دسترسی داشته باشد.

* بنای تحریم‌ها بر نقطه ضعف‌های داخلی

تصمیم‌گیران و متفکران اقتصادی کشور، تغییر تاکتیک دشمن را به‌خوبی درک نکردند و همین مسئله سبب شد که وضعیت روزبه‌روز سخت‌تر شود. درصورتی‌که اگر تاکتیک جدید به‌خوبی درک می‌شد و ابزارهای در اختیار دشمن نیز شناخته می‌شد، کم‌سودی دور زدن تحریم‌ها در عرصه‌ی بانکی به‌راحتی قابل تشخیص بود و منطقی بود که صرفاً به دور زدن تحریم‌ها تکیه نشود و به سمت راهکارهای اصولی همچون استفاده از روش‌های تهاتری یا پیمان دوجانبه پولی نیز حرکت شود.

این مثال برای این تشریح شد که نشان داده شود دشمن برنامه‌ریزی خود را برپایه‌ی ضعف‌ها و وابستگی‌های اقتصادی ما انجام می‌دهد. ضعف‌های اقتصادی ما در دو دسته اصلی قابل اشاره‌اند. یک دسته از ضعف‌های اقتصادی به دلیل ساختار اقتصادی ایران است که ریشه‌ی تاریخی دارد و به قبل از انقلاب برمی‌گردد، مانند وابستگی اقتصاد به پول نفت، عدم شفافیت در اقتصاد، وابستگی به ارزهای نظام سلطه در تجارت خارجی و... دسته‌ی دیگر ضعف‌ها به عدم رصد مستمر تحرکات دشمن، ضعف در پیش‌بینی نقشه‌های او و در نهایت، ضعف در انجام تدابیر لازم برای مواجهه با اقدامات اوست. دشمن با افزایش تدریجی تحریم‌ها، علاوه بر آنکه به بازیگران بین‌المللی فرصت همراه شدن با تحریم‌ها را داد، قدرت تشخیص و ابتکار عمل و اخذ تصمیمات جدی و برنده را از ایران گرفت.

شاید بتوان وجود دسته اول ضعف‌ها را قبول کرد و هزینه‌هایی را که بابت آن پرداخته شد، معقول دانست، اما دسته دوم ضعف‌ها که به مدیریت اقتصادی کشور بازمی‌گردد، قابل‌پذیرش نیست؛ چراکه وجود این ضعف‌ها سبب تداوم ضعف‌های دسته اول شده و لذا مسیر اصلاح آن‌ها طی نخواهد شد.

در مثال تحریم‌های بانکی، که یکی از دو ستون اصلی ساختمان تحریم‌هاست، وابستگی صد درصدی به دلار و زیرساخت‌های ارتباطی همچون سوئیفت، از ضعف‌های نوع اول بود، اما نداشتن پیش‌بینی از سناریوی دشمن، افتادن در دام طراحی‌شده توسط دشمن، عدم استفاده از مدل‌های جدید تسویه مالی همچون پیمان‌های پولی دوجانبه و برخی موارد دیگر، از ضعف‌های نوع دوم بود.

* تذکر رهبر انقلاب درباره حربه دشمن

رهبر انقلاب در سال ۹۱، نسبت به این مسئله تذکر دادند. ایشان در دیدار هیئت دولت وقت فرمودند: «حالا بعضی از دوستان اشاره کردند که دشمنان یک تصمیمی را می‌گیرند، ما در مواجهه با آن تصمیم مشغول فعالیت می‌شویم و اقدامی را انجام می‌دهیم. خیلی خوب، این کار بسیار خوب است، منتها بهترش این است که قبل از اینکه آن تصمیم را طرف مقابل بگیرد، شما حدس بزنید آنچه را که او انجام خواهد داد. فرض بفرمایید که مشکل جابه‌جایی منابع مالی و ناشی از فروش نفت را شما از قبل هم حدس می‌زدید و می‌گفتید. یا مشکلی را که در خریدوفروش نفت و انتقال نفت و بیمه و از این چیزها به وجود آوردند، قبلاً همه را حدس می‌زدیم. راه‌ها را از پیش آماده کنید. الآن هم همین‌جور است؛ یعنی تصور نشود که دشمن از ادامه‌ی دشمنی‌های خودش دست برداشته. نه، آن‌ها دنبال راهِ کارند. چون کارهایی که انجام دادند، به نتیجه نرسیده، حتماً دنبال راهکارهای دیگری خواهند بود که البته آن‌ها هم به نتیجه نخواهد رسید. شما آن راهکارها را حدس بزنید و از پیش، خودتان را آماده کنید.

مثال‌های قابل تأملی از دو نوع ضعف بیان‌شده وجود دارد که برخی از آن‌ها هم‌اکنون مورد استفاده دشمن قرار گرفته است و برخی دیگر هنوز نه. برای مثال، بخش مهمی از غذای اساسی کشور از خارج تأمین می‌شود (در هفت‌ماهه اول امسال ۲۲ درصد از واردات مربوط به واردات غذای اساسی بوده است) و این به معنای وابسته بودن در تأمین امنیت غذایی و یک ضعف ساختاری اقتصاد کشور است. اما عدم تحرک جدی در رسیدن به خودکفایی در تأمین محصولات اساسی، تعیین قیمت نامناسب برای خرید تضمینی گندم، ایجاد محدودیت برای کشاورزی با طرح مباحثی چون کمبود آب، از جنس ضعف‌های دسته دوم است و قابل پذیرش نیست.یکی از ضعف‌های ساختاری و تاریخی اقتصاد ایران، عدم رونق تولید ملی در کشور است که ریشه‌ی آن نیز در وابستگی به دلارهای نفتی است. همین امر آسیب‌پذیری اقتصاد را افزایش داده و مشکلاتی همچون بیکاری را نیز تشدید کرده است. دشمن نیز این وابستگی را شناسایی و برای کاهش درآمدهای نفتی ایران برنامه‌ریزی کرده است. دشمن در سه گام اصلی، این خواست خود را پیش برده است. کاهش تولید نفت ایران، کاهش فروش و مشتریان نفت ایران و محدود کردن دسترسی ایران به پول‌های نفتی خود.

در مواجهه با این مشکل، بیشتر تلاش تصمیم‌گیران اقتصادی در سال‌های اخیر، هموار کردن راه دسترسی به درآمدهای نفتی بوده است. این اقدامات بخشی از مشکلات را مرتفع کرده، اما صورت‌مسئله که وابستگی به درآمدهای نفتی است، تغییری نکرده است. راه اصولی حل این مسئله، رونق یافتن تولید ملی و جایگزین شدن درآمدهای مالیاتی به‌جای پول نفت است. هرچند رهبر انقلاب تأکیدات فراوانی بر حمایت از تولید ملی به‌عنوان ستون فقرات اقتصاد مقاومتی داشته‌اند، اما هنوز در اقتصاد ایران فعالیت‌های غیرمولد جذابیت فراوان دارد و همین وضعیت سبب می‌شود تا سرمایه‌ها به‌جای آنکه به سمت تولید برود، به سمت فعالیت‌های سوداگرانه همچون بازار ارز و سکه و بازار زمین و مسکن سوق پیدا کند.دو پدیده سبب تشدید این وضعیت می‌شود. یکی نبود اهرم‌های مالیاتی قوی و مؤثر مبتنی بر اطلاعات شفاف اقتصادی برای کاهش جذابیت فعالیت‌های غیرمولد و دیگری عملکرد نظام بانکی است. نظام بانکی گلوگاه اصلی هدایت نقدینگی در اقتصاد کشور است، اما ناکافی بودن قوانین نظارتی و نبود ضمانت‌های اجرایی مؤثر، میدان را برای تقویت فعالیت‌های غیرمولد از سوی آن‌ها باز کرده است. بانک‌ها به موجب مجوزی که از بانک مرکزی دارند، می‌توانند چند برابر پول خلق‌شده توسط بانک مرکزی، خلق اعتبار کنند، اما شواهد حاکی از آن است که تنها بخش کمی از این پول‌ها به سمت تولید می‌رود و متأسفانه بانک‌ها همانند بنگاه‌های اقتصادی، تنها به فکر سود و زیان خود هستند و مسائل مهم ملی را نادیده می‌گیرند. انقلاب اسلامی در طول عمر مبارک خود، همیشه درگیری و تنش با دشمنان داشته و به خواست خدا، توانسته است در صحنه‌های مختلف، سربلند بیرون آید. این توفیقات با شناسایی و رفع ضعف‌ها صورت گرفته است. در جنگ اقتصادی که در حال حاضر جریان دارد هم باید ضعف‌ها شناسایی گردد و برای رفع آن‌ها تلاش شود.

منبع : دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای

***رهبر انقلاب تأکیدات فراوانی بر حمایت از تولید ملی به‌عنوان ستون فقرات اقتصاد مقاومتی داشته‌اند، اما هنوز در اقتصاد ایران فعالیت‌های غیرمولد جذابیت فراوان دارد و همین وضعیت سبب می‌شود تا سرمایه‌ها به‌جای آنکه به سمت تولید برود، به سمت فعالیت‌های سوداگرانه همچون بازار ارز و سکه و بازار زمین و مسکن سوق پیدا کند.**

ویژگی‌های سامانه موشکی «آنتی ۲۵۰۰» جایگزین پیشنهادی روسیه برای اس۳۰۰

■ حسین دلیریان

سال ۲۰۰۷ میلادی بود که خبر امضای یک قرارداد نظامی میان ایران و روسیه تبدیل به خبر اول بیشتر رسانه‌های جهان شد: «ایران از روسیه سامانه موشکی اس۳۰۰ خرید».

جمهوری اسلامی ایران و شرکت «روس آبارون اکسپورت» شرکت دولتی صادرات و واردات تسلیحات و تجهیزات نظامی روسیه در سال ۲۰۰۷ قراردادی را امضا کردند که به موجب آن، این شرکت موظف شد ۵ آتشبار S۳۰۰ را به ارزش حدود ۸۰۰ میلیون دلار به ایران تحویل دهد.

اما دیمیتری مدودف رئیس جمهور وقت روسیه سه سال بعد و در سال ۲۰۱۰ میلادی با صدور فرمانی، تحویل سامانه موشکی اس۳۰۰ به ایران را ممنوع کرد.

"اس۳۰۰» یک سامانه موشکی سطح به هوای دوربرد با قابلیت استفاده در تمامی ارتفاع‌هاست. از این سامانه به عنوان نوع تکمیلی سامانه پدافندی اس ۲۰۰ یاد می‌کنند که ایران با به‌کارگیری توان داخلی، موفق به بهینه‌سازی آن نیز شده و قرار است به زودی موشک‌های صیاد نیز مکمل موشک‌های این سامانه پرقدرت شود.

اس۳۰۰ در حال حاضر یک خانواده است و انواع مختلفی از این سامانه با کاربردهای متفاوت در وزارت دفاع روسیه تولید شده است. هم‌اکنون اس۳۰۰ پی‌ام‌یو (PMU ۳۰۰-S) به‌عنوان یکی از مرگبارترین و پیشرفته‌ترین سامانه‌های موشکی خانواده اس۳۰۰ است که توانایی ردیابی و انهدام حدود ۱۰۰ هدف را دارد. آن طور که روس‌ها اعلام کرده‌اند، زمان آماده‌سازی این نوع از سامانه‌ها، حدود ۵ دقیقه است که این خود یکی از ویژگی‌های مهم سامانه موشکی اس۳۰۰ پی‌ام‌یو به شمار می‌رود.

همزمان با لغو این قرارداد از سوی دولت روسیه، جمهوری اسلامی ایران نیز به دادگاه بین‌المللی در این باره شکایت کرد و نهایتا دادگاه، رای خود را صادر و روسیه را محکوم کرد و مقرر شد که مسکو طبق قرارداد، خسارت لغو این قرارداد که چیزی در حدود ۴میلیارد دلار اعلام شده بود را به تهران بپردازد.

چندی بعد و در سال ۲۰۱۳، روزنامه «کامرسانت» چاپ روسیه با انتشار خبری، اعلام کرد که «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهوری روسیه در تاریخ ۱۲ آگوست (۲۱ مرداد ماه) به ایران سفر خواهد کرد تا با حسن روحانی رئیس جمهور جدید ایران مذاکره کند.

بنابر آنچه کامرسانت آن زمان منتشر کرده بود، «پوتین در مذاکرات خود در تهران قصد دارد دو مسئله مهم برای روسیه را مورد بررسی قرار دهد که یکی از آنها فروش سامانه‌های موشکی «آنتی-۲۵۰۰» به ایران به ازای سامانه موشکی «اس-۳۰۰» را مطرح کند.»

سامانه دفاع موشکی آنتی-۲۵۰۰ نیز همانند اس۳۰۰، یک سامانه پدافندی قدرتمند است که می‌تواند به طور همزمان ۲۴ هواپیما را در فاصله ۲۰۰ کیلومتری مورد هدف قرار داده و یا با حمله ۱۶ موشک بالستیک به‌صورت همزمان مقابله کند.

فشار «واردات» به «ستون فقرات»!

ارسلان ظاهری بیرگانی

یک سال از ابلاغ سیاست‌های کلان ۲۴ گانه اقتصاد مقاومتی می‌گذرد، هنوز سه روز از ابلاغ این سیاست‌ها در سی امین روز بهمن ۱۳۹۲ نگذشته بود، که رهبر انقلاب سران سه قوه را به یک جلسه حضوری و رو در رو فرا خواندند، تا مشخص شود که ابلاغ این سیاست‌ها بعنوان یک «طرح راهبردی و بلند مدت» یک تصمیم جدی است که نظام اسلامی در پیگیری و اجرای آن کاملاً مصمم است.

در جلسه فوق الذکر معظم له به چند نکته حیاتی اشاره و خواستار توجه جدی مسئولان امر به این نکات اساسی شدند، ایشان فرمودند؛ «با ابلاغ این سیاستها، مردم انکنون منتظر اجرای آنها و «تأثیرات مثبت» ناشی از اجرای سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی هستند، بنابراین دولت، مجلس و قوه قضائیه باید بطور جدی وارد میدان شوند و وظایف مربوط به خود را، در هر بخش، پیگیری و اجرا کنند».

*** واردات نگران‌کننده علیه تولید ملی**

نگارنده در ۲۲ آذر امسال در یادداشتی با عنوان «تیشه‌ای که دولت به ریشه اقتصاد مقاومتی می‌زند!»، به روند واردات فزاینده در ماه‌های اخیر اعتراض شدید کرده و آن را در نقطه مقابل سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی دانسته بود، در آن یادداشت با اشاره به این نکته که «ستون فقرات اقتصاد مقاومتی تولید ملی است» و «واردات بی‌رویه یعنی تیشه به ریشه تولید ملی، یعنی تیشه به ریشه« اقتصادمقاومتی» آمده بود؛ «بر اساس آمار گمرک، در ۸ ماه نخست امسال تنوع کالاهای وارداتی به کشور نسبت به سال گذشته ۵۹۱ نوع کالا افزایش یافته است. افزایش تنوع کالاهای وارداتی به کشور در کنار آمارهای دیگر همچون افزایش وزن و ارزش واردات در سال جاری، همگی از روند نگران‌کننده تجارت خارجی کشور و فقدان مدیریت وارادت خبر می‌دهند.

در بخش دیگری از آن یادداشت به آمار نگران‌کننده واردات اشاره شده و آمده بود؛ «واردات از چین در ۸ ماه نخست امسال ۴۳ درصد نسبت به سال گذشته افزایش نشان می‌دهد و به ۷ میلیارد و ۸۷۴ میلیون دلار رسیده است. همچنین آمارهای گمرک از افزایش نگران‌کننده واردات برخی کالاها به کشور در سال جاری حکایت دارد و قریب به اتفاق این کالاها جزو کالاهای صرفا مصرفی هستند که تولید آنها در داخل با هیچ مانعی روبرو نیست».

نگرانی از «عزم درآمدزایی گمرکی دولت از محل واردات بی‌رویه در بودجه ۹۴» موضوع دیگری بود که در یادداشت فوق الذکر بدان اشاره شده و آمده بود؛ «رئیس جمهور هفته گذشته، لایحه بودجه ۹۴ را تسلیم مجلس شورای اسلامی کرد، در این لایحه پیشنهادی، دولت برای سال ۹۴، بر روی درآمدهای گمرکی یک حساب سیزده هزارمیلیارد و ششصد میلیون تومانی(۱۳۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال) باز کرده است و این یعنی دولت نه تنها برای مقابله با واردات بی‌رویه در سال آینده، برنامه‌ای ندارد، بلکه برای درآمدزایی از محل واردات بی‌رویه از هم اکنون کیسه دوخته است!».

رهبر انقلاب: امروز فشار واردات، کشور را دارد از پا درمی‌آورد

بعد از این اتفاقات ناگوار برای تولید ملی و اقتصاد کشور، حداقل انتظار این بود که نمایندگان مجلس برای جلوگیری از این واردات بی‌رویه وزرای مربوطه را به مجلس احضار کنند، مجلس اگر می‌خواست در سال «اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی»، برای «اقتصاد مقاومتی» نقش آفرینی مثبت کند، مشخصاً می‌بایست آن وزیر تکنوکرات و سالخورده را که بجای برداشتن موانع بر سر راه تولید ملی، موانع واردات را هموار کرده را به مجلس احضار و وی را استیضاح کند!، اگر آن روز مجلس در انجام وظیفه خود کوتاهی نمی‌کرد، امروز کار به جایی نمی‌رسید که پس از یکسال از ابلاغ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، رهبر انقلاب در در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت روز ملّی مهندس بگویند؛«سعی کنید که این فشار واردات بر کشور را کم کنید؛ این یک مسئله‌ی واقعاً مهمّی است. امروز فشار واردات، کشور را دارد از پا درمی‌آورد؛ بهانه‌های مختلفی هم وجود دارد. مثلاً مسئله‌ی قاچاق؛ رقمهایی که این روزها می‌گویند، رقمهای عجیب‌وغریبِ گیج‌کننده‌ی بیست و چند میلیارد قاچاق [است]! واقعاً سر انسان گیج میرود. خب، حالا آن‌وقت به بهانه‌ی اینکه قاچاق نشود، پس ما راه را باز کنیم که از طریق قاچاق نیاید، از طریق گمرکات بیاید که ما بتوانیم سودی هم ببریم؛ این به نظر من منطق قوی‌ای نیست؛ کاری کنید که محصولات کشور مقهور واردات نشود. این محصولات همان محصولاتی است که در این بخشهای مختلف به‌وسیله‌ی جوانهای بااستعداد ما، مردان مؤمن ما، توانای ما، بعضاً نابغه‌ی ما دارد به‌وجود می‌آید و تولید میشود. این یک نکته است که به نظر من بسیار مهم است».

*** پاسخ نگران‌کننده یک نماینده مجلس!**

بعد از واردات بی‌رویه اخیر، وقتی نگارنده با چند تن از نمایندگان شاخص و اقتصاددان مجلس درباره چگونگی مقابله با این روند نگران‌کننده اقتصاد، بحث و گفت‌وگو می‌کرد، متاسفانه پاسخ‌هایی را دریافت کرد که حاکی از آن است که در مجلس پیش از آنکه یک عزم جدی برای پیگیری اقتصاد مقاومتی وجود داشته باشد، یک نگاه سیاسی حاکم است.

وقتی پاسخ نگران‌کننده و به دور از منطق یکی از نمایندگان مجلس را در خصوص «چرائی استیضاح نکردن آن وزیر سالخورده با وجود عملکرد مخرب وزارت خانه متبوع ایشان علیه اقتصاد مقاومتی» شنیدم، بر نگرانی ام افزوده شد!

وی گفته بود؛ «دولت هم از عملکرد آقای وزیر راضی نیست، منتها دولت راضی به عزل او نیست و می‌گوید مجلس او را استیضاح کند!، مجلس هم می‌گوید ما کارت خودمان را برای وزیری که دولت هم تمایل به عزل او را دارد، نمی‌سوزانیم خودتان او را عزل کنید!». متاسفانه باید گفت؛ این حرف اگر صحت داشته باشد که شواهد نشان می‌دهد دارد!، یعنی اینکه مجلس مسائل سیاسی برایش از اولویت بالاتری نسبت به اقتصاد کشور و معیشت مردم برخوردار است! کدام منطق عقلانی و دینی می‌گوید در حالی‌که بر طبق فرمایش رهبر انقلاب، «امروز فشار واردات، کشور را دارد از پا درمی‌آورد»، آقایان دولت و مجلس همچنان منتظر اقدام دیگری بمانند و یکدیگر را نظاره کنند و در این بین کسی که متضرر می‌شود اقتصاد ملی و معیشت مردم است! سخنان رهبر انقلاب در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت روز ملّی مهندس، حجت را بر نمایندگان مجلس و دولت تمام کرد و نگارنده معتقد است حداقل اقدامی که مجلس در این زمینه می‌توانند انجام بدهد، این است که با استیضاح آقای وزیر، جلوی خسارات بیش از این را بگیرند.